

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKE SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 023841 19 Uvp
Banjaluka, 27.05.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Božane Vulić i Strahinje Ćurkovića, članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Zdravke Čučak, u upravnom sporu po tužbi R. S. iz B. M. (u daljem tekstu tužilac), koga zastupa punomoćnik D. S., advokat iz B., radi donošenja rješenja koje zamjenjuje akt nadležnog organa tuženog Fonda ..., u predmetu ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023841 18 U od 08.01.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 27.05.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023841 18 U od 08.01.2019. godine ukida i predmet vraća tom sudu na ponovno odlučivanje.

Obrazloženje

Pobijanom presudom naloženo je tuženom da u roku od 30 dana od dana prijema te presude doneše rješenje u izvršenju presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 021961 18 U od 17.09.2018. godine, te da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 750,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema presude.

Obrazloženo je, pozivom na odredbe člana 3., 34., 35. stav 1. i 50. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu ZUS), da su presude donesene u upravnom sporu obavezne i pravosnažne iz kojeg razloga je organ u obavezi da iste izvrši u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude. Podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje presude od 17.09.2018. godine i činjenica da se upravni spis nalazi kod Vrhovnog suda RS, nisu opravdavajući razlog tuženog za neizvršavanje te sudske odluke, niti su razlog za prekid upravnog postupka do donošenja odluke po zahtjevu. Zahtjev za vanredno preispitivanje pravosnažne sudske odluke je vanredni pravni lijek koji ne odlaže izvršenje pravosnažne presude, iz kojeg razloga je obaveza tuženog da od Vrhovnog suda zatražiti dostavu upravnog spisa i doneše rješenje u izvršenju presude od 17.09.2018. godine. Neizvršavajući sudsку odluku tuženi je prešao i član 65. stav 1. tačka 5. ZUS, pa je sud primjenom članu 65. stav 4. istog zakona Republičkoj upravnoj inspekciji dostavio nalog za pokretanje prekršajnog postupka.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje ove presude tuženi osporava njenu zakonitost ukazujući da je sud u presudi čije izvršenje nalaže, postavio

nemoguć uslov, odnosno naložio da organi Fonda izvrše nešto što je nemoguće i nesvrshodno zbog čega i jeste odloženo izvršenje presude do odluke Vrhovnog suda Republike Srpske o zahtjevu za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci od 17.09.2018. godine. Iz tog razloga nije tačno da je tuženi odbio da izvrši ovu presudu, već nije bilo mogućnosti za njeno izvršenje bez kompletног upravnog spisa koji je uz zahtjev dostavlјem Vrhovnom суду. Da su organi Fonda prvo pristupili izvršenju presude, rok za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje bi protekao ako se ima u vidu sam postupak ostvarivanja prava na invalidsku penziju u kome se vrši ocjena radne sposobnosti odnosno vještačenje uz obavezno zakazivanje pregleda u slučaju promjene ocjene te činjenicu da su viši stručni saradnici koji izrađuju nacrte rješenja locirani u B., a načelnik Odjeljenje ... u drugom stepenu koji potpisuje u B.. U istom dopisu kojim je sud obavješten o naprijed navedenom, ukazano je i da u slučaju da sud zaključi da ovakvo postupanje Fond nije pravilno, da će Fond zatražiti vraćanje spisa sa Vrhovnog suda Republike Srpske, a kako bi izvršili navedenu presudu. Iz navedenog je jasno da nije postojala namjera da se presuda ne izvrši, a još manje da se odbije izvršenje i da takvim postupanjem nije bilo namjera ići ni protiv interesa stranke, jer u takvim situacijama kada Vrhovni sud preinači odluku Okružnog suda stranke dolaze u preplatu i primorane su da vraćaju velike iznose za koje se ispostavi da su ih praktično neosnovano primale. Predlaže da se zahtjev usvoji, a navedena presuda preinači i zahtjev tužioca odbije i naloži vraćanje kompletног iznosa dosuđenog na ime troškova zastupanja zajedno sa zakonskom zateznom kamatom.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizilazi da je tužilac dana 10.12.2018. godine podnio zahtjev za donošenje rješenja po presudi od 17.09.2018. godine. Tom presudom je uvažena žalba tužioca i poništen osporeni akt tuženog od 11.12.2017. godine, te naloženo tuženom da u roku od 30 dana od prijema presude, donese novi akt uvažavajući pravno shvatanje suda i primjedbe suda u pogledu postupka. U zahtjevu tužilac navodi da tuženi nije postupio po predmetnoj presudi ni nakon što je zahtjevom od 12.11.2018. godine, shodno članu 52. stav 1. ZUS, tražio da tuženi donese novi akt. Smatrajući da neizvršavanjem predmetne presude tuženi krši njegovo pravo na mirno uživanje imovine (penzije) koje je zaštićena Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Republike Srpske, te članom 1. Protokola uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i osnovnih sloboda, kao i pravo na pravično suđenje, zaštićeno članom 5. stav 1. alineja 1. Ustava Republike Srpske, te članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, predloženo je суду da postupi u skladu sa članom 52. stav 2. ZUS i doneše rješenje koje zamjenjuje akt tuženog.

Odredbom člana 52. stav 2. ZUS propisano je da će po ovakovom zahtjevu суд zatražiti od nadležnog organa obavještenje o razlozima zbog kojih upravni akt nije donio. Nadležni organ je dužan dati ovo obavještenje odmah, a najkasnije u roku od sedam dana. Ako on to ne učini, ili ako dato obavještenje, po ocjeni suda ne opravdava neizvršenje sudske odluke, суд će donijeti rješenje koje u svemu zamjenjuje akt nadležnog organa. Sud će ovo rješenje dostaviti organu nadležnom za izvršenje i o tome istovremeno obavijestiti organ koji vrši nadzor. Organ nadležan za izvršenje dužan je bez odlaganja da izvrši ovakvo rješenje.

Postupajući po navedenom zahtjevu tužioca, sud je pravilno od tuženog zatražio obavještenje o razlozima zbog kojih nije izvršio presudu suda od 17.09.2018. godine. Međutim, nakon što je dobio obavještenje o razlozima nedonošenja rješenja i ocijenio da ti razlozi ne opravdavaju neizvršenje sudske odluke imao je, shodno navedenoj odredbi, mogućnost da donese rješenje koje u svemu zamjenjuje akt nadležnog organa, ukoliko to priroda stvari dozvoljava. Ovo iz razloga što je izvršenje te presude već naloženo sudskom odlukom od 17.09.2018. godine i što takva mogućnost nije predviđena navedenom zakonskom odredbom.

Međutim, treba reći i da je tuženi u podnesku od 01.07.2019. godine obavijestio nižestepeni sud da je u međuvremenu postupio u izvršenju presude tog suda od 17.09.2018. godine i donio rješenje dana 20.02.2019. godine kojim je ponovo odlučio o žalbi tužioca, što se ne može zanemariti i što treba uzeti u obzir prilikom odlučivanja u ponovnom postupku.

Kod takvog stanja stvari proizilazi da je pobijanom presudom ostvaren razlog povrede pravila postupka iz člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu člana 40. stav 2. i 3. istog zakona, zahtjev tuženog uvažava, tako da se presuda ukida i predmet vraća nižestepenom суду na ponovni postupak.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić